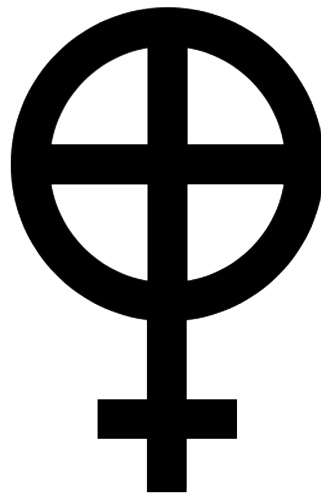

Lunds universitet
Historiska institutionen
HISK01
Handledare: Ulrika Holgersson
Seminarieledare: Eva Helen Ulvros
Plats och tid för ventilerings: 130114

Modern i solhjulets tecken

Nordiska rikspartiets kvinnosyn från 1956 till 1979

Abstract

Nordiska rikspartiet har en särställning inom den svenska nynazistiska rörelsen. Vera Oredsson, som mellan 1974 och 1978 tog över som partiledare efter sin make Göran Assar Oredsson, blev Sveriges första av kvinnligt kön. I denna uppsats följer författaren, från begynnelsen till Vera Oredssons avgång, Nordiska rikspartiets diskursiva förvandling i partiorganet *Nordisk kamp*. Ju större Vera Oredssons inflytande blev, desto mer plats fick kvinnofrågor, kvinnliga idealbilder och konstruktionen av ett svenskt nazistiskt kvinnligt genus. Genom en ideologianalys med ett genusperspektiv får läsaren se hur inte bara argumentationen förändras utan, med hjälp av partiledarparets memoarer och ett fokus på nationalsocialismen i sig, se hur Nordiska rikspartiets konstruktion av den nazistiska kvinnan utvecklas under 23 år.

Nyckelord: nordiska rikspartiet, vera oredsson, göran assar oredsson, nationalsocialism, nazism, kvinnlig, partiledare, genus, sverige.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Syfte och frågeställning	3
3	Forskningsläge	5
4	Metod	9
5	Källor och källkritik	11
6	Disposition	13
7	Teori	14
8	Modern i solhulets tecken	16
8.1	Historisk bakgrund	16
8.2	Nordiska rikspartiet 1956 – 1959	19
8.2.1	Avslut I	22
8.3	Nordiska rikspartiet 1960 – 1969	24
8.3.1	”Kvinnan och nationalsocialismen”	29
8.3.2	Avslut II	31
8.4	Nordiska rikspartiet 1970 – 1979	32
8.4.1	Ledarskap	33
8.4.2	Avslut III	36
9	Sammanfattning	37
9.1	Vidare forskning	38
10	Referenser	39
10.1	Tryckta källor	39
10.2	Litteratur	40
10.3	Elektroniska källor	40

1 Inledning

I mars 1956 gav Sveriges nationalsocialistiska kampförbund ut sitt andra nummer av partiorganet *Nordisk kamp*. Här presenterar partiet för första gången ett antal konkreta politiska krav. Det efterlystes en nordisk rasförnyelse, ett brytande av judarnas makt över kultur- och näringsliv, ökat stöd åt familjebildning samt rättvisa för kvinnor genom att underlätta och reglera hemarbetet. Kvinnan skulle ha en värdig uppgift och från en korporationsriksdag garanteras sina rättigheter på för kvinnorna lämpade samhällsområden.¹ Partiet skulle inom ett par år överge hakkorset och bli Nordiska rikspartiet under det uråldriga solhulets tecken.

Nordiska rikspartiet har en särställning inom den svenska nynazistiska rörelsen. Vera Oredsson utsågs den 30 november 1974 till partiledare av sin make Göran Assar Oredsson. Hon blev med detta Sveriges första kvinnliga partiledare och internationellt sett den enda kvinnliga nationalsocialistiska ledaren i världen någonsin.² Under Oredssons ca 4 år långa ledarskap tog hon och hennes man tydligt ställning både gentemot interna så kallade maskulinister och diskriminering gentemot kvinnor. Att partiet efter nästan tjugo års verksamhet skulle ledas av en kvinna som i mycket använde sin position för spridning av nazistiska kvinnofrågor och ett hårdnackat motstånd mot diskriminering är något som skulle kännas osannolikt för den som läste *Nordisk kamp* under 50-talet. Det är just denna förvandling som i denna uppsats står i fokus. Jag tittar på hur Nordiska rikspartiet gick från att knappt beröra den kvinnliga gruppen och att som i 1956:s års *Nordisk kamp* basunera ut: ”Från fäder har det (fäderneslandet) kommit, till söner skall det gå!”³ 20 år senare tillägnas hela uppslag till den nationalsocialistiska kvinnan och ett ansvar upplevs för ”inte bara ett

---

¹ *Nordisk kamp*, 1957, nr 2, s. 8.

² Lööw, Heléne, *Nazismen i Sverige 1924 – 1979*. 2004, s. 175.

³ *Nordisk kamp*, 1956, nr 3, s. 5.

national-socialistiskt parti utan även hela den kvinnliga kåren såsom kvinna betraktat. Mot manliga fördomar att vi äro svaga, menlösa och politiska idioter”.⁴

---

⁴ *Nordisk kamp*, 1976, nr 1, s. 11.

2 Syfte och frågeställning

The women among Hitlers supporters have fallen through the historian's sieve, unclaimed by feminists and unnoticed by men.⁵

Det är med dessa inledande ord Claudia Coonz inleder och motiverar sin bok *Mothers in the Fatherland*. Den historiska forskningen har bortsett, medvetet eller omedvetet, från aktivt nazistiska kvinnor och beskrivit dem som passiva subjekt i förhållande till de aktiva männen. Denna syn är år 2014 ur ett svenskt perspektiv delvis korrekt. Verk så som Sif Bokholms eller Maria Blomquist och Lisa Bjurwalds (båda tas upp och används nedan) tar upp kvinnors delaktighet och betydelse för den svenska nazismen under 1900-talet och 2000-talet. Sedan finns det inte särskilt mycket mer. Det handlar om att berätta förlorarnas historia, så som Bokholm uttryckt det. Det vill säga att skriva om 1900-talets demokratiföraktande och antifeministiska kvinnor som förmodligen kände sig som förlorare redan under sin egen verksamhetstid, då de såg det idealsamhälle och det fosterland de kämpade för tyna bort bland tidens liberala och socialistiska strömningar.⁶

Detta är vad jag också kommer att göra. Det är av historisk betydelse att visa på Vera Oredssons gärning som partiordförande för Nordiska rikspartiet. Delvis på grund av att Oredsson i nutida historikers ögon antingen bagatelliserats som en relativt obetydlig kvinnlig stand-in eller för att hennes parti helt sonika av olika anledningar valts bort. Heléne Lööw påpekar hur nittiotalets och tjugohundratalets rasideologiska undergroundkultur inte skulle varit möjlig utan den förmedlande länken i form av Nordiska rikspartiet mellan skinheads och till exempel krigstidens Sveriges Nationella Förbund.⁷ Det finns alltså ett glapp i historieskrivningen: mellan 1900-talets Lindholmare och Vitt ariskt motstånd, mellan Per Engdahls Nysvenska rörelse och nazistiska Svenskarnas parti. Jag vill göra mitt för att till viss del täppa igen detta hål.

---

⁵ Koonz, Claudia, *Mothers in the Fatherland*. 1987, s. 3.

⁶ Bokholm, Sif, *I otakt med tiden*. 2008, s. 12.

⁷ Lööw, Heléne, 2004, s. 163.

Syftet med denna uppsats är således att studera kontinuitet och förändring i nordiska rikspartiets konstruktion av kategorin den svenska nazistiska kvinnan, med utgångspunkt i partiets tidning *Nordisk kamp*, samt att visa Vera Oredssons roll i utvecklingen. Oredsson är central men uppsatsen ämnar beskriva hennes gärning genom att se på hur tonen och fokus ändras i partiet ju mer inflytande hon får. Jag skriver inte bara biografi utan också Nordiska rikspartiets historia. Jag försöker också befästa den tes jag framför i min tidigare uppsats *Rasens heliga moder – en studie av Nordiska rikspartiets familjepolitik*: att NRP lägger stor vikt vid kvinnans roll som först och främst moder i samhället men samtidigt betonar jämställdhet mellan könen. Att se partiet ur ett bredare perspektiv och se till dess konstruerade världsbild samt deras syn på familjen ser jag som ett viktigt tillskott till vetandet kring partiet.

Som ett steg i studiet av NRP:s politik använder jag mig, liksom i den tidigare uppsatsen, av ett genusperspektiv. Detta för att ytterligare kunna beskriva och blottlägga de idéer och syften som ligger bakom partiets politik, från och med begynnelsen till och med Vera Oredssons avgång som partiledare.

Min frågeställning lyder således: Hur ser NRP:s konstruktion av kategorin den svenska nazistiska kvinnan ut och hur förändras den mellan åren 1956 och 1979 i partiorganet *Nordisk kamp*? Vilken roll spelade Vera Oredsson för utformningen av denna bild?

3 Forskningsläge

Claudia Koonz, professor i historia vid Duke University, har i sitt verk *Mothers in the Fatherland – Women, the Family and nazi politics* fokuserat på den tyska nazistiska propagandamaskinens idealbild av relationen mellan män och kvinnor. Adolf Hitler, ledaren för det nazistiska Tyskland, gjorde mycket tidigt klart att mannen och kvinnan hörde till olika sfärer. Kvinnan var till exempel enligt nazisterna inte lämpad att syssla med politik eller yrken utanför hemmets väggar och skulle i och med sin särställning som moder avla en renrasig befolkning. Hon skulle alltså inte vara den hårt slitande arbetaren som enligt nazisternas propaganda var en konsekvens av judisk-marxistisk-kapitalistiska influenser, utan var tänkt att återgå till sin huvudsakliga uppgift: moderskapet. Koonz visar på hur de tyska nazisterna ansåg den nationalsocialistiska revolutionen och rörelsen vara en fullkomligt manlig företeelse. Kvinnan däremot, som traditionellt sett ansetts andligare och mer känslös än mannen, skulle återgå till sin naturliga roll och i den bli den kulturbärande stommen i fäderneslandet. I och med att kvinnorna inte skulle konkurrera med männen på deras arenor så nödgades de skapa sin egen kvinnliga sfär.

Women were not born with rights; men conferred them. A man might serve the state in many ways; women's only genuine calling lay in marriage, defined in the narrowest biological terms: to guarantee "the increase and preservation of the species and the race. This alone is its meaning and its task."⁸

Att kvinnor så som till exempel Elsbeth Zander, som 1926 erövrade titeln som alla kvinnliga nazisters ledare, eller den senare Reichsfrauenführerin Gertrud Scholtz-Klink, kunde nå så långt politiskt var på männens nåder. Visst kunde man ha kvinnliga ledargestalter, men under förutsättningen att de höll sig inom den kvinnopolitiska sfären. Koonz gör även en utförlig beskrivning av just rättigheterna och hur nazisterna skapade jämlikhet genom att rycka bort

---

⁸ Koonz, Claudia, 1987, s. 55-56.

allas rättigheter. Istället var det arbetet, kampen och den totala underkastelsen för nationen som räknades. Uppgifterna var förstås uppdelade efter de för nazisterna tänkta könen.⁹

Författaren och historikern Anna Maria Sigmunds verk *Nazisternas kvinnor (Die Frauen der Nazis)* behandlar i flera band nationalsocialistiskt övertygade kvinnor och deras historia. Ett exempel är den framstående nationalsocialistiska kvinnan Gertrud Scholtz-Klink som nämns ovan. Scholtz-Klink som trots sin framstående roll som Reichsfrauenführerin, alltså chef för samtliga nationalsocialistiska kvinnoföreningar i tredje riket, fick sin makt inskränkt av män som ständigt befann sig ovanför henne i partihierarkin. Sigmund visar på hur den sfärandelade samhällsordningen förflyttade makten till männen då kvinnorna, bevisligen oavsett deras position, alltid var tvungna att vända sig till det motsatta könet för bekräftelse i olika sammanhang. Trots sin i det närmaste fanatiska ideologiska övertygelse om kvinnans hushållscentrerade roll i samhället gjorde Scholtz-Klink vid några tillfällen insatser mot könsdiskriminering och den ur vår tids ögon högst patriarkala ordningen – inte minst när det gällde henne själv och hennes egen karriär. I samma anda som Anna Maria Sigmund har den svenske forskaren Sif Bokholm skrivit boken *I otakt med tiden* där författaren beskriver framträdande nazistiska kvinnors historia och åsikter. Bokholm lägger fokus vid de politiskt aktiva kvinnor som kämpade mot moderna idéer (som till exempel kvinnlig rösträtt) som började få fotfäste i Sverige i början av 1900-talet. Dessa kvinnor har dock enligt Bokholm av olika anledningar förringats av forskningen. Tidsperioden boken behandlar avslutas vid femtiotalet vilket förklarar varför Vera Oredsson och Nordiska rikspartiet inte behandlas.

De svenska journalisterna Maria Blomquists och Lisa Bjurwalds bok *God dag kampsystem!* behandlar bland annat den roll kvinnor har och har haft i moderna och historiska nationalsocialistiska och högerextrema rörelser. Det svenska perspektivet som i mycket råder genom boken ger goda perspektiv och kompletterar många av tidigare forskares tankar. Innehållet är i mycket baserat på intervjuer men hänvisar ymnigt till Heléne Lööws, numera för ämnet standardiserade böcker, *Nazismen i Sverige 1980 – 1999* och *Nazismen i Sverige 1924 – 1979*. Lööws böcker gör en djup och mycket utförlig presentation av den svenska nazistiska miljön. Även om Lööw inte dyker särskilt djupt i just Nordiska rikspartiets syn på genus eller Vera Oredssons politiska gärning ger boken *Nazismen i Sverige 1924 – 1979* en

---

⁹ Koonz, Claudia, 1987, s. 74.

klar bild av från vilken rörelse partiet härstammar samt vilka den i framtiden la grunden för. Inte minst skildrar boken värdefulla historiska skeenden och ger en fyllig beskrivning av Nordiska rikspartiet i sig. Journalisterna Stieg Larssons och Anna Lena Lodenius bok *Extremhögern* gör i likhet med ovanstående också en god skildring av den svenska nazistiska, rasistiska och extremorienterade miljön under 1900-talet. Liksom Heléne Lööws verk är denna bok en viktig grundpelare i det historiska ramverk som utgör fundamenten för en god förståelse av bland annat den nazistiska miljön. Här möter dock läsaren en djupare dykning rörande ideologi genom ett till exempel utförligt användande av citat. Författarna gör även i början av sin bok en definition av den nazistiska och fascistiska ideologin. I en ganska nypublicerad bok gör Henrik Arnstad, journalist och författare, i sin komparativa studie *Älskade Fascism* en intressant och analytisk djupdykning i den europeiska fascismens ideologiska historia. I boken finner man bland annat Roger Griffins definition av fascism som går stick i stäv med den som Lodenius och Larsson gör. Denna oenighet behandlas i avsnittet nedan.

Att varken Larsson, Lodenius, Bjurwald, Blomquist eller Arnstad, inte är etablerade akademiker utan i första hand journalister kan i vissa fall kritiseras då inte samma krav på intersubjektivitet och beaktning av det rådande forskningsläget ställs på journalistiskt arbete som på akademisk forskning. Detsamma gäller för populärvetenskapliga verk som ibland kan anses brista i källkritik. I min uppsats ser jag dock inte att dessa problem skulle ställa några hinder i vägen då författarnas böcker ofta refererar till den akademiska världen samt att min uppsats står på en grund som består av fler än ovanstående författares böcker. Viktigt är även att påpeka att mycket av den svenska forskningen som gjorts på nazism och högerextremism faktiskt har varit journalistiskt arbete. Att inte ta denna genre i beaktning vore att bortse från en ofta välarbetad och gedigen forskning.

I en tidigare opublicerad uppsats, *Rasens heliga moder – en studie av Nordiska rikspartiets familjepolitik*, tittar jag på de tongångar som gör sig gällande i partimedia (*Nordisk kamp* och ett reviderat partiprogram från 2005) och paret Oredssons memoarer under Vera Oredssons period som ledare 1974-1978. Detta korta nedslag i ett annars tills stor del orört historiskt område är ett relativt simpelt sådant, inte minst vad teoriavsnittet beträffar, men kan i sammanhanget inte bortses ifrån. Tydligt är i alla fall partiets avståndstagande från det kvinnoförakt partiet anser råda inom den nazistiska rörelsen, något som enligt partiledaren Göran Assar Oredsson bland annat underkänner kvinnans möjligheter att vara ledare. I

uppsatsen konstateras att kategorierna kvinnor och män i teorin enligt partiet ska ha samma möjligheter att klättra i samhällshierarkin genom att ta olika högstatusyrken och till exempel engagera sig politiskt. Dock förväntas svenska nazistiska kvinnor samtidigt helga den heliga mödrauppgift vilken nationalsocialismen återerövrade och därmed stanna hemma många år innan en karriär egentligen kan komma på tal. En isärhållande logik gör sig gällande då kvinnor och män utifrån ren biologi enligt NRP bör tilldelas olika uppgifter. Detta är en förvisso klassisk nationalsocialistisk familjepolitik men i Nordiska rikspartiets fall även med en argumentation som i mycket grundar sig i ett motstånd mot könsdiskriminering och fördomar gentemot kategorin kvinnor.

4 Metod

I min metod utgår jag från Bergström och Boréus hermeneutiska trefasiga kritiska ideologianalys. Idén med detta förfarandesätt är att texten måste relateras till ett särskilt sammanhang, i detta fall den nationalsocialistiska ideologin, för att få ett värde. Alltså att inte explicit analysera det som källmaterialet serverar utan även den kontext som rymmer studieobjektet. Det handlar helt enkelt om att avslöja en idé genom att ställa den mot sin omvärld. Metodens första och något ytliga steg syftar till att genom en enkel textanalys beskriva just det ofta direkt synliga i ett argument eller en idé. Sådant kan vara en önskan om en förändrad attityd gentemot kvinnor. Det kan till exempel vara ett citat från en artikel i *Nordisk kamp* som sedan sammanfattas i ett efterkommande analyserande stycke. Metodens andra steg blir att förklara vad det studerade resonemanget på ett något djupare plan handlar om. Vilken verklighet handlar texten om? Det dåliga förhållandet mellan könen kan till exempel enligt Nordiska rikspartiet handla om samhällets krav på feministisk jämlikhet och frisläppta syn på sex. Då gäller det att se på hur nazister och partiet tidigare sett på en liknande problematik och se till flera omkringliggande komponenter för att dra mina slutsatser. Nordiska rikspartiets syn på demokrati eller bild av det traditionella germanska samhället kan till exempel visa sig viktigt att ta med i analysen. Det tredje steget går sedan ut på att begripliggöra studieobjektet och peka ut vad, vem eller vilka det representerar samt blottlägga vem eller vad det tar spjärn mot. En koppling mellan feminism och demokrati kan i detta steg, med hjälp av nyckelord i texten, härledas till judarna som, enligt partiet, genom kontroll av media försöker blanda ut den vita rasen och den germanska kulturen.¹⁰ Genom att se hur idéer och argument framförs och förändras över tid hoppas jag, med hjälp av jämförelser till den övergripande nazistiska ideologin, visa på hur dessa till synes förändras, men fortfarande inte nödvändigtvis går utanför sina kontextuella ideologiska ramar.

---

¹⁰ Bergström, Göran – Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt*. 2005, s. 167.

Jag gör i min studie ingen betydelsemässig åtskillnad mellan begreppen nazism och nationalsocialism, även om det bland vissa inom den nazistiska rörelsen finns dem som anser sig föredra det sistnämnda. De är med andra ord synonyma med varandra i min uppsats. Nationalsocialismen vilar på de fundament den fascistiska ideologin utgör vilket innebär att ett studium av fascismen är nödvändig för en ordentlig analys. Anna Lena Lodenius och Stieg Larsson beskriver den fascistiska- och nazistiska ideologin som antidemokratisk, rasistisk/antisemitisk och antimarxistisk. Detta är dock en *beskrivning* av fascismen/nazismen. För att *definiera* ideologin måste jag så som historikern Roger Griffin i sin bok *The Nature of fascism* från 1991 föreslår rekonstruera den ”positivt” utifrån fascisternas egen uttalade diagnos av samhällets strukturella kris och de botemedel som fascisterna föreslår för att lösa denna. Alltså blir min definition av fascismen enligt Griffins modell: Fascism är en typ av politisk ideologi, vars mytiska kärna – i sina olika gestaltningar – är en folklig ultranationalism inriktad på nationens återfödelse.¹¹

---

¹¹ Arnstad, Henrik, *Älskade fascism*. 2013, s. 40.

5 Källor och källkritik

Min primära källa har varit tidskriften *Nordisk kamp* som sedan partiets begynnelse varit organisationens viktigaste utåtriktade stämma. Tidskriften utkom i blandade format, allt från tryckt till stencilform, och författades främst av partiledaren Göran Assar Oredsson, den senare tillförordnade ordföranden Vera Oredsson samt av insändare. *Nordisk kamps* läsarkrets är okänd. Enligt Göran Assar Oredsson hade dock tidskriften runt åttio prenumeranter det första året 1957. Efter att ha blivit utsatta för ett antal tryckningsbojkotter under 60-talet tappade de dock enligt partiledaren många lösnummerköpare och fick därmed svårt att sprida sin propaganda. Klart är också att tidskriften hade problem med finanserna. I varje nummer uppmanas läsaren kraftfullt att skänka pengar till ändamålet med hot om nedläggning och förfall. Ett exempel är när redaktionen ber om resurser till en ny stencileringsmaskin.¹² Alla utgåvor är inte numrerade vilket för min del innebär en i vissa fall fattigare referering. Samtliga artiklar och insändare utgår ifrån en nationalsocialistisk ideologi och särskilda signaturer så som *Athena* är i själva verket skrivna av antingen Vera eller Göran Oredsson. *Athena* (Vera Oredsson) skriver under en Venussymbol blandad med ett solkors om frågor rörande bland annat kvinnor och diskriminering och återkommer flitigt i min studie. Jag kan inte med säkerhet säga om tidskriftens olika medarbetare fanns på riktigt eller endast är fantomer skapade av partiledningen. Säkert är dock att tidskriften är mycket tendensiös och trogen de nazistiska idealen. Magasinet är en kvarleva av partiets offentliga ståndpunkter genom tiderna. Skulle det vara så att en stor del insändare inte fanns på riktigt skulle detta inte heller spela någon roll för mitt resultat. Syftet är att studera partiets officiella retorik och om det främsta organet i själva verket vore en produkt av den enväldiga ledningen allena är det fortfarande så att detta då får representera partiets förändrade åsikter.

Till min hjälp i den senare delen av min studie har jag även Vera och Göran Oredssons memoarer. Dessa två verk (*När flaggstängerna blommade* och *Prisat vare allt som gjort mig*

---

¹² Löw, Heléne, 2004, s. 166-76.

hårdare) är skrivna i mycket romantiserande ordalag. Detta gäller i synnerhet Görans böcker som till stor del skildrar utvecklingen i partiet och i de allra flesta fall utgår ifrån att författaren själv alltid har rätt. Det är ett mycket omfattande verk på tre volymer och över tusen sidor text och jag har i min användning av dessa medvetet letat efter ställningstaganden om kvinnor och Vera Oredssons roll som partiledare. Dessa frågor är inte på något sätt dominerande i böckerna som till stor del i detalj skildrar olika händelseförlopp under ett tjugo år långt partiledarskap. Man kan säga att Göran Assar Oredsson i sina memoarer också skriver sin version av Nordiska rikspartiets historia fram till 1975.

Vera Oredssons memoarer är avseendevärt kortare och består endast av en bok. Författaren skildrar sin uppväxt i Nazityskland: allt från hur SS tog hand om hennes ibland bristande familjerelationer, hur hon en gång såg Joseph Goebbels hjälpa till vid en brand i Berlin till när hon vid polska gränsen övertalade sin ungdomsledare att få gräva skyttegravar inför ryssens framryckning. Det är de personliga beskrivningarna och tankarna som jag använder. De är nyttiga inte bara för en korrekt beskrivning av Oredssons offentliga självbild utan också viktiga i form av pusselbitar i ett större politiskt engagemang som hör både henne själv och Nordiska rikspartiet till.

Den period på 23 år av NRP:s historia som jag valt att studera inleds med det första publicerandet av *Nordisk kamp* 1956 och rundas av 1979 då Vera Oredsson lämnat posten som partiledare ca ett år tidigare. Då jag som sagt studerar hur tankarna kring kategorin kvinnor utvecklats sedan NRP:s grundande samt Oredssons roll i denna förändring blir det naturligt att avsluta min studie då Vera klivit ner från sin post. Detta för att den kvinnliga ledarrollen blir ett slutgiltigt avslut på den politiska förvandling jag i min studie ämnar påvisa och förklara. Genom att vänta till året efter, dvs. 1979, får studien ett mjukt avslut och missar inte relevant källmaterial som infinner sig i avgångens ännu färska svallvågor.

6 Disposition

Jag inleder med ett avsnitt rörande den tyska nazismen samt den svenska nationalsocialistiska och fascistiska rörelsen. Detta syftar till att ge läsaren en klar bild av från vilken rörelse Nordiska rikspartiet härstammar. I kombination med detta får läsaren en beskrivning av NRP:s två partiledare samt en förståelse för i vilken miljö dessa fått sin politiska fostran. Viktigt att betona är att jag här hållit mig inom rimliga ramar. Mellan 1890 och 1990 ska det enligt Heléne Lööw ha funnits omkring 200 så kallade högerextrema organisationer i Sverige – allt från nazister till Skånepartister.¹³ Att nämna alla dessa är knappast relevant för studien vilket också är anledningen till varför jag väljer att endast beskriva de största politiska blocken som dessutom berör Nordiska rikspartiet eller dess ledare. Efter detta påbörjas en mer utförlig presentation och analys av studiematerialet, vilken rundas av med en sammanfattning av resultatet.

---

¹³ Blomquist, Maria – Bjurwald, Lisa, *God dag kampsyster!* 2009, s. 77.

7 Teori

I denna uppsats utgår jag från kön som något socialt konstruerat. Judith Butler beskriver i sin bok *Gender Trouble* hur kroppen konstrueras av hur vi människor talar, vilka förväntningar vi har och av allt det som vi i med vår omgivande diskurs anser som verkligt. Butler menar att eftersom människor inte kan gå utanför sin tänkta verklighet, alltså den rådande diskursen, kan man inte anta att kön ska vara något ständigt eller ”rent” då själva könet i sig är en del av vår uppfattning av världen.

handlingar, åtbörder och iscensättningar är, så som de vanligtvis konstrueras, *performativa* i den meningen att det väsen eller den identitet som de annars påstår sig uttrycka är *uppfinningar* gjorda och bevarade genom kroppsliga tecken och andra diskursiva medel. Att den genusbestämda kroppen är performativ tyder på att den inte har någon annan ontologisk status än de olika akter som bildar dess realitet.¹⁴

Dessa olika akter och handlingar formas genom vad hon kallar den heterosexuella matrisen: vi skapar en falsk naturlig binär ordning mellan ”mannen” och ”kvinnan” utifrån ett heterosexuellt begär. På så sätt konstrueras människors genus. De två parterna definierar sig själva och utesluter varandra utifrån dess begär gentemot den andre.¹⁵ När jag studerar Nordiska rikspartiet tittar jag på hur de i sin världsbild gör sin version av ”mannen” och i synnerhet ”kvinnan” – med andra ord hur de med hjälp av den heterosexuella matrisen skapar kön. Med andra ord: hur *gör* NRP genus?

Att helt godtyckligt använda mig av till exempel kategorin ”en svensk man” som om denna vore bestämd a priori vore alltså förkastligt. Var och en måste utifrån sina ramar för det första bestämma sig för vad ”en man” och ”en svensk” är genom att i en mental konstruktion förena dessa två i ett enskilt genus. I mitt fall blir frågan hur NRP konstruerar det ”kvinnliga” naturligtvis centralt samt vilka komponenter, dvs. vilka restriktioner, förväntningar och

---

¹⁴ Larsson, Lisbet (red.), *Feminismer*. 1996, s. 170-171.

¹⁵ Lindholm, Margareta, *Gender Trouble*. 1993, s. 9.

bestämmelser, som används för att skapa detta genus. Hur ska en ”kvinna” föra sig för att uppnå dessa olika modeller? Detta gör jag för att ingående i beståndsdelarna studera skapandet av identitet och ordning i Nordiska rikspartiets politik, världsbild och framförallt idealsamhälle. När så partiet genom *Nordisk kamp* lyfte fram vad de ansåg vara det, för den germanska nazistiska kvinnan, traditionella uppförandet och levernet sker det ofta i form av förväntningar. Med Butlers teori som underliggande fundament blir det möjligt att i analysen lyfta fram dessa förväntningar, sammanställa dem och till sist se hur dessa i kombination med den nationalsocialistiska ideologin i övrigt bildar det genus som konstituerar den svenska nazistiska kvinnan.

8 Modern i solhjulets tecken

8.1 Historisk bakgrund

The jew stole the woman from us... We must kill the dragon to restore her to her holy position as servant and maid.¹⁶

Orden är den tyske nazisten Gottfried Feders då han i hitlerismens anda (dvs. de praktiker och idéer som formades och genomfördes under Adolf Hitlers tid vid makten i Nazi-Tyskland) beskriver den enligt honom vansinniga idén om kvinnans och judens frigörelse. På denna punkt var nämligen det tyska arbetarpartiets (NSDAP) ledare Adolf Hitler mycket tydlig redan i början på sin politiska karriär: separera könen och förinta juden. Det var nödvändigt, enligt propagandan, för att skapa det rena biologiska samhället. Den nazistiska revolutionen skulle som Hitler uttryckte det vara en fullkomligt manlig affär.¹⁷ Udden riktades mot ”den nya kvinnan” som representerades av tidiga feminister inom den liberala och socialistiska rörelsen.

Den svenska nationalsocialistiska ideologen Hilma Hansegård visar tydligt under 1930-talet på kritiken mot denna ”nya kvinna”. Hansegård var aktiv i det svenska nationalsocialistiska arbetarepartiet och ställde bland annat upp som kandidat till statsfullmäktige- och elektorvalen i Stockholm 1935 som första kvinna som fått förtroendet att stå på ett svenskt nazistiskt partis kandidatlistor. Hon ansåg att liberaler och marxister hade svikit kvinnorna med krav på jämlikhet och kvinnlig frigörelse. Könsfördelningen inom olika styrelser som till exempel kyrkofullmäktige eller dåtidens barnavårdsnämnder, där Hansegård ansåg att kvinnor skulle ha företräde, förklarades enligt henne med att samhället hade börjat betrakta kvinnor

---

¹⁶ Koonz, Claudia, 1987, s. 53.

¹⁷ Koonz, Claudia, 1987, s. 56.

inte i första hand som mödrar utan som yrkesarbetare vilket i sin tur degraderat henne från den viktiga särställning hon tidigare haft i egenskap av moder.¹⁸

Hansegård som konsekvent lyfte fram moderskapet som den nazistiska kvinnans viktigaste roll ställde sig mycket kritisk till kvinnor som till exempel ”den eleganta lyxhustrun som försummar sin modersroll, societetsdamen som ägnar sig åt socialt arbete som en hobby och den skrikande, klasshatande arbetarhustrun”. De var inte riktiga kvinnor eftersom de glömt bort sin riktiga funktion. Endast en stat stöpt i nationalsocialistisk form kunde ge familjerna det stöd de förtjänade.¹⁹ Det forna elitistiska och moralistiskt styrda samhället med kvinnans cementerade roll som hushållets varelse hade satts i gungning – och den nazistiska politiken erbjöd en väg tillbaka.²⁰

The Order swears to withdraw women from the turmoil of Party politics so it can employ their energies in the social domain; it must nonetheless acquaint itself with major political questions, and above all be familiar with laws that radically affect the family life.²¹

Inte bara den nationalsocialistiska revolutionen i sig skulle exkludera kvinnor från politisk aktivism. ”Order of the Red Swastika” uppges ha grundats av Elsbeth Zander som 1926 ansökte om samt fick tillstånd av NSDAP att titulera sig själv som alla nazistiska kvinnors ledare. Samma år i Weimar slog hon fast vad som framgår i citatet ovan för att visa på sin villkorlösa lydnad gentemot Führern, Adolf Hitler.²² Zander gjorde klart att organisationen inte var någon kvinnlig kaffedrickarklubb och hon visade tydligt liksom Hilma Hansegård sin avsky för kvinnor som läste best-sellers eller träffade sina vänner för en eftermiddagsfika. Dessa dekadenta societetskvinnor hade liksom de arbetande socialisterna givit upp vad det verkligen innebär att vara kvinna. De nazistiska kvinnorna skulle enligt Zander, medan männen gjorde skitgörat, ägna sig åt att kämpa bakom ”moderskapets heliga flamma” och rena den germanska kulturen.²³ Den tyska nazistiska kvinnan skulle för det första genom staten befrias från nödvändigheten att arbeta och därmed från bördan att finna jobb utanför

---

¹⁸ Bokholm, Sif, 2008, s. 253.

¹⁹ Bokholm, Sif, 2008, s. 255.

²⁰ Bokholm, Sif, 2008, s. 352.

²¹ Koonz, Claudia, 1987, s. 72.

²² Koonz, Claudia, 1987, s. 72.

²³ Koonz, Claudia, 1987, s. 73.

hemmets väggar. Hotet kom från materialismen som främst riktade sig mot den stora men ömtåliga andlighet som vid den tiden särskilt ansågs tillhöra det kvinnliga väsendet.²⁴ Kvinnan var enligt nationalsocialismen helt enkelt inte lämpad till att arbeta. Det var männen som hade yrken – kvinnorna hade familjen.

I Sverige dominerade i början på 30-talet de så kallade "Furugårdarna" som fått sitt namn efter partiledaren Birger Furugård. Liksom det tyska NSDAP klädde de svenska nazisterna sig i uniform och armbindlar och endast personer som inte var "besmittade med orent blod" fick gå med i partiet. På grund av bland annat ekonomiska problem slogs partiet 1930 samman med ett antal andra grupper. Bland annat ingick Furugårds falang i union med det så kallade Nysvenska förbundet lett av den judehatande fascisten Per Engdahl och furiren Sven Olov Lindholms Sveriges Nationalsocialistiska Folkparti.²⁵ Lindholm blev tre år senare efter en häftig ledarstrid i princip utesluten och grundade istället sin egen rörelse: Nationalsocialistiska arbetarpartiet (NSAP). Likt Hitlers tyska parti svängde sig de så kallade "Lindholmarna" med så kallade SA-förband som kartlade politiska motståndare, sysselsatte sig med politisk aktivism och tränade sig i militär exercis. Avsaknaden av kvinnor i dessa avdelningar var i det närmaste total. Det är inte så konstigt om man betänker att det var i just i denna rörelse som Hilma Hansegård verkade och odlade sin separatistiska nationalsocialistiska politik.

Vera Schimanski växte upp i nazisternas Tyskland och beskriver i sina memoarer *När flaggstängerna blommade* sin uppväxt, med vissa undantag, som en underbar tid. Vid ett tillfälle visar hon ilska över den könsdiskriminering som hindrade henne att gå med i armén.

Impulsivt och upprörd lämnade jag svenska kyrkan och dess uppsamling för att anmäla mig till en Volksturmsanmälningscentral. Men ännu var könsdiskrimineringen stor i europeisk uppfattning om att kvinnor kan inte slåss och jag avvisades.²⁶

Hon gick i sina tidiga tonår med i Hitlerjugends flickavdelning där hon ytterligare präglades i de nazistiska idealen. När hon sedan blev skickad till Sverige gav hon inte upp sitt politiska engagemang. 1945 gick hon som 16-åring med i den vid tidpunkten försvagade

---

²⁴ Koonz, Claudia, 1987, s. 75.

²⁵ Lööw, Heléne, 2004, s. 14-16.

²⁶ Oredsson, Vera. *När flaggstängerna blommade*. 1994, s. 31.

Lindholmsrörelsens uniformerade ungdomsförbund Nordisk ungdom och gifte sig sedermera med partiledaren Sven Olov Lindholm.²⁷ När partiet till slut gav upp sin verksamhet gick Vera Lindholm med i Nordiska rikspartiet och gifte sig där efter en tid med ledaren och grundaren Göran Assar Oredsson. Hon fick positionen som partisekreterare och ska med sin make skött mycket av arbetet från högkvarteret, beläget i paret Oredssons hem i Strängnäs. Mycket tyder därmed på att de två influerat varandras politiska tänkande vilket naturligtvis kan ses som en av orsakerna bakom den diskursiva förändringen i partiorganet *Nordisk kamp*.

8.2 Nordiska rikspartiet 1956 – 1959

I den första utgivningen av partiorganet *Nordisk kamp* 1956 tas på första sidan fasta på Nordiska rikspartiets (vid tillfället kallade de sig Sveriges Nationalsocialistiska Kampförbund) önsknings- och mål inför framtiden. För det första måste svensken vakna ur sin djupa vinterdvala. Det skulle verkas för en svensk nationell rasförnyelse på biologisk, kulturell och andlig grund. I centrum står synen på det organiska samhället där det inte finns plats för marxistisk kollektivistisk-materialistisk livssyn och dess medförda (med internationalism och klassgemenskap) nationella självuppgivelse. Partiet vill:

öppna vår uppväxande ungdoms ögon för betydelsen av hälsoskapande levnadsvanor, för arthygienens outnyttjade möjligheter och nödvändighet av en positiv ras- och befolkningspolitik. Att förkunna organisk samhällssyn och idealistisk historieuppfattning, Arbetets ära och moralens viktigaste bud – Trohet och hederlighet, Gudsförtröstan och offervillig Fosterlandskärlek²⁸

Låt oss börja här. För den nazistiska svensken ska nationen vara allt. Nationen binder samman forna, samtida och framtida generationer och bildar en solid grund över vilken individer flyktigt passerar genom tiden. Det handlar om blod och jord – ett klassiskt fascistiskt begrepp som sätter ord på idén om den eviga nationen och det band som binder folket till platsen där det lever. Nationalsocialismen måste då som ett logiskt steg få den svenska ungdomen att förstå att det är dess plikt att bevara den ariska (nordiska) rasen. Denna tanke grundar sig i en syn individen som blott en del i en större ordning – nationen. Om folket och rasen har

---

²⁷ Blomquist – Bjurvald, 2009, s. 81.

²⁸ *Nordisk kamp*, 1956, nr 1, s. 1.

förblivit ren är det samma gener och samma blod som verkar i Sverige till exempel 1956 som det var 1556! På så sätt kopplas äldre generationer samman med samtida och bildar en ödesbestämd kontinuitet. Här finns även den tanken om folket som i ständig kamp med andra.

Skulle folkets blod blandas ut med ett annat uppstår det alltså problem. Kontinuiteten rubbas och den symbiotiska relationen till jorden naggas i kanten. Dessutom späs i så fall de överlägsna egenskaper som det nordiska folket besitter ut. Ställningen som starkast blir inte längre självklar. Att vita svenska kvinnor får barn med mörkhyade måste alltså omedelbart stoppas innan svensken förändrats i den grad att folket inte längre är detsamma. Detta grundläggande fundament för den nationalsocialistiska ideologin kräver att fokus läggs på kvinnans reproduktiva egenskaper. Under åren 1956-59 förekommer kvinnor och flickor endast nio gånger i *Nordisk kamp* och alltid relativt kortfattat i samband med antingen våldtäkt, en repetition av partiprogramspunkten ”Kvinnorna en värdig uppgift” eller som i ett av fallen en publicerad tysk nazistisk mödradikt i Adolf Hitlers ära.

Punkt nummer ett i partiets program som publiceras i andra numret av *Nordisk kamp* 1956 utlovar en nordisk rasförnyelse samt kraftiga sociala och ekonomiska åtgärder till stöd åt familjebildning och folkets tillväxt i sunda släktled. Detta går igen i punkt nummer sex, ”Kvinnorna en värdig uppgift”.

Kvinnofrågans rättvisa ordnande genom att underlätta och reglera hemarbetet, husmoderns- och hembiträdesutbildningen samt kvinnlig styrelse på för kvinnorna lämpade samhällsområden.²⁹

Adolf Hitler gjorde tidigt i sin politiska karriär klart att män och kvinnor inte skulle samsas i politiken. Kvinnan skulle i enlighet med hennes av nazisterna (och till stor del enligt dåtidens samhälle i övrigt) givna genus vara primärt en moder. Med sin, som Claudia Koonz beskriver, till skillnad från mannen extra starka men spröda andlighet passade hon allra bäst i utbildande yrken – till exempel som lärare eller socialarbetare.³⁰ Synen på den rasliga förnyelsen och odlandet av den säregna kulturen (i vårt fall med NRP den svenska) innebar att modersrollen inte bara handlade om att ha maten redo på köksbordet när mannen kom hem. Den nazistiska kvinnans tyngsta uppgift var att kulturellt stöpa det nazistiska folket. Det är i den nazistiska

---

²⁹ *Nordisk kamp*, 1956, nr 2, s. 8.

³⁰ Blomquist – Bjurvald, 2009, s. 54.

ideologin kvinnan, som Koonz beskriver, som ska bära moderskapets heliga flamma och bakom hemmets väggar med sin medfödda och säregna andlighet återföda den svenska nazistiska kulturen. Viktigt är då att samhället skyddar henne mot demokratins degenererande inflytande. Marxister och liberaler, det vill säga. Nazismen vänder sig mot demokratin och det kapitalistiska systemet samt den marxistiska feminismen och arbetarrörelsen som tvingar bort kvinnan från hemmets ramar.³¹ Denna isärhållande logik tar sig i mycket uttryck i den korporationsriksdag Nordiska rikspartiet vill införa.³² I församlingen ska alla olika näringsgrenar representeras och bland dessa finns mödrarna, det vill säga en stor majoritet av samhällets kvinnor, som enligt partiet ska driva kvinno- och mödrarelaterade frågor.³³

För att den svenska nazistiska kvinnan ska kunna uppfostra och stöpa nya generationer svenska nazister måste hon naturligtvis till att börja med ha rätt moral. Att som sagt skydda kvinnan, ungdomen och folket överlag innebär ett vildsint motstånd mot demokratins degenererande inflytande på samhället. Partiet vill för det första:

Främja en fri, sann och orädd svensk opinionsbildning. Avslöja och bekämpa själsförgiftande internationell hat- och lögnpropaganda via press, radio och film och motverka snuskklitteraturens, den kolorerade veckopressens, serieslukandets, jazzkulturen och gangster- och pin-up-kultens (kultens, min anm.) utbredning i landet.³⁴

Just själsförgiftandet blir centralt i det hagel av brister som här slungas mot läsaren. Jazzen, skvallertidningarna, den övervägande antinazistiska och demokratiska retoriken i media samt den allt mer frisläppta sexualiteten under det sena 50-talet utgör alla ett hot. Pin-ups som visade upp den kvinnliga (och ibland manliga för den delen) skådespelerskan som en sexsymbol sände ut den bild av kvinnan som nazisterna bevisligen avskydde. Som lättsam, distraherad av nöjets alla frestelser och knappast den militanta modersgestalt som nazisterna önskade utgjorde dessa bilder för dåtidens nationalsocialister just demokratins förgiftande propaganda. Vid ett tillfälle uppmanas ungdomen att lyssna till indisk musik istället för den ofantligt rasligt mindervärda jazzen. Den nordiska rasen har nämligen enligt skribenten i *Nordisk kamp* vissa, förvisso degenererade, medlemmar i Indien och Pakistan. Detsamma

---

³¹ Koonz, Claudia, 1987, s. 75.

³² *Nordisk kamp*, 1956, nr 2, s. 8.

³³ Schau, Oscar, *Rasens heliga moder*, 2013, s. 12.

³⁴ *Nordisk kamp*, 1956, nr 1, s. 1.

gäller de andra punkterna, dvs. serieläsande och den kolorerade veckopressen, som står i skarp kontrast till den disciplinerade modersgestalt som Hilma Hansegård tidigare så bestämt målat upp av den svenska nazistiska kvinnan.

Jag vill här stanna upp vid det av Nordiska rikspartiet flitigt använda ordet *degenerering*. Användningen grundar sig i synen på samhället som en sjuk individ vilken omedelbart behöver botas från de åkommor i form av judar, socialism, individualism och så vidare som den smittas med. Det omfattande begreppet modernitet kan kort sammanfattas som människors syn på sin roll i världen och samhället kombinerat med bland annat politiska, kulturella och vetenskapliga utvecklingar.³⁵ Fascismen presenterar här sin alternativa modernitet. Den svenska liberala demokratin som under 1900-talets senare hälft influerades av till exempel feminism, klasskamp och ett starkt demokratiskt politiskt klimat överlag utgör en modernitet som fascismen fanatiskt vill befria landet ifrån. Men det handlar inte om att i blint raseri förstöra, utan att omforma. I detta ligger inte bara det yttersta målet att skapa det utopiska ultranationalistiska samhället, utan också att förädla fram ett nygammalt människosläkte - en ny ras. Schasa ut de illvilliga judarna, bort med den sexuella frigörelsen och ersätt socialistisk klassgemenskap och liberal individualism med nationell hängivenhet. Det gamla germanska folket måste pånyttfödas och i förvandlingens fokus ligger den av demokratin fördärvade ungdomen.³⁶

8.2.1 Avslut I

Vilka slutsatser kan vi då dra om Nordiska rikspartiets konstruktion av kön utifrån vad som presenteras ovan? Till att börja med har vi förväntningarna, med andra ord beskrivningen av könet. Den svenska nazistiska kvinnan ska inte ingå i sexuella relationer med människor av annan hudfärg, inte läsa pornografi eller litteratur med erotiska drag, hålla sig frisk och kry genom motion utan att röka eller vältra sig i mat samt till sist vårda sin säregna andlighet och upprätthålla en god nationalsocialistisk moral.³⁷ Vidare ska den svenska nazistiska kvinnan inte förneka sitt primära kall till hushållsarbetet och familjen. Att arbeta som vilken svensk nazistisk man som helst skadar hennes heliga moderstatus och i förlängningen hela nationen

---

³⁵ Arnstad, Henrik, 2013, s. 161.

³⁶ Arnstad, Henrik, 2013, s. 166 -167.

³⁷ *Nordisk kamp*, 1956, nr 1, s. 1

och folket. Inte heller ska kvinnan sörpla kaffe och roa sig hela dagarna. För nationalsocialismen i Nazi-Tyskland hade även omyndigförklarandet av kvinnan en sexuell aspekt. Den nazistiske psykologen Anna Zuhlke hävdade att idén om den självständiga kvinnan dels hade berövat kvinnan på hennes innersta väsen men också i och med detta maskuliniserat hennes syn på världen. Genom att göra kvinnan mer ”feminin” och mannen mer ”maskulin” samt därmed förstärka människors sexuella identitet skulle man ge individen ett förnyat självförtroende. Som ett logiskt steg i detta skapades de två, av Hitler och hans följare önskade, könsbestämda sfärerna då nazistiska kvinnor hellre än att misslyckas på männens planhalva satte igång med att odla sin egen.³⁸ Genom en, i Nordiska rikspartiets tänkta idealsamhälle, offentlig reglering av sexualitet och identitet skapar man de ramar av handlingar och ord som i sin tur begränsar individen och placerar denne inom NRP:s obligatoriska heterosexuella matris. På detta sätt förstärks fokus på kvinnans och mannens säregna egenskaper.³⁹

Nordiska rikspartiet förkunnar dock bittert i *Nordisk kamp* hur demokratin fört ungdomen bakom ljuset och succesivt urholkat dess verkliga kall. När partiet skriver om hur ”svenska blonda flickor” ligger med svarta män tyder inget i texten på att det i grunden skulle vara kvinnans fel. Hon är ett offer för marxismens och liberalismens dekadenta demokratiska inflytande på hennes svaga och ömtåliga psyke.⁴⁰ Det verkar som om kvinnan redan är den ursprungligt rena nazistiska svenska och alltså redan bär på det som partiet önskar av henne. Det enda kvinnan behöver är enligt NRP något som väcker och återupplivar hennes sanna germanska väsen, ger henne stöd och tillåter henne att vara en äkta kvinna. Förväntningarna bildar alltså det genus som konstituerar den svenska nazistiska kvinnan.

Viktigt att påpeka är att *Nordisk kamp* under de första åren inte innehåller någon djupare analys eller beskrivning av den svenska nazistiska kvinnan. Läsaren får nöja sig med de föga omfattande partiprogramspunkterna samt de få fall av våldtäkter av vita kvinnor som beskrivits ovan. De senare används nästan uteslutande som emotionella argument i en annan diskussion om till exempel demokrati, USA-imperialism eller judefrågan och ger inte för den spontane läsaren inblick i partiets syn på kvinnan. Man kan tänka sig att detta beror på partiets

---

³⁸ Koonz, Claudia, 1987, s. 75-76.

³⁹ Larsson (red.), 1996, s. 171.

⁴⁰ *Nordisk kamp*, 1958, nr 3, s. 8.

behov av att först lägga grunden för sin politiska ideologi då organisationen fortfarande är mycket ung. Än har inte Vera Oredsson gått med i partiet, vilket skedde först 1960.

8.3 Nordiska rikspartiet 1960 – 1969

Mot slutet av andra numret av *Nordisk kamp* 1961 citeras en till synes uppgiven insändare till *Damernas värld*. En 24-årig kvinna undrar varför pojkarna inte fostras till kärlek. Citatet föregås av att Nordiska rikspartiet deklarerar att prostitutionen blomstrar i Sverige. Och det är inte allt. Könssjukdomarna ökar trots medicinska framsteg, av partiet så kallade skökor blir enligt dem hjältinnor och kvinnoideal. Film och kultur har infekterats av osedliga influenser och domineras nu av pornografi vilket i sin tur negativt påverkar framförallt ungdomen. Partiet talar om en kärlekslös, vanlig och billig sexualitet som på grund av för mycket utrymme berövats på sitt för människor särskilda värde. När det inte duger med vanligt sex söker nu folk efter nya sensationer. Konsekvensen blir homosexualitet, masochism, fetischism och andra enligt NRP sjuka drifter.⁴¹

Unga män visar inte längre förståelse för unga kvinnor som vill vänta med kärleken, skriver ovan nämnda 24-åriga skribent. Svaret från konsulent Kristina Hasselgren på *Damernas värld* sätter enligt partiet fingret på problemet. Det rör sig uttryckligen inte, enligt Hasselgren, om frihet eller fördomsfrihet. Denna nya sexuella kultur får nämligen andra följder än sexuella avarter: ungdomen blir psykiskt störd. Nordiska rikspartiet anropar tidens moraliska väktare och frågar retoriskt var politiker och präster håller hus när moralen av demokratin succesivt bryts ner. Idén om att man i tryckfrihetens och yttrandefrihetens namn inte genom lagstiftning bör reglera efter moral tar naturligtvis partiet starkt avstånd från. Argumentationen förekommer i texten från den liberala dagstidningen *Dagens nyheter* och får i *Nordisk kamp* agera axplock från den dekadenta demokratiska diskursens dominans i samhället. Nordiska rikspartiet lägger i slutet av texten fram sitt botemedel på problemet:

---

⁴¹ *Nordisk kamp*, 1961, nr 2, s. 8.

Vi måste gå tillbaka till den gamla germanska uppfattningen om kärleken och respekten för kvinnan, som betraktades som en ”dam” och inte som ett instrument till djurisk lusta. Denna kärlek som kallades ”amour courtois” (hovets kärlek) i Frankrike, blomstrade i ridderlighetens romantik med dess begrepp om tapperhet och heder (ridderlighetens grundprincip) vilken förvandlade kärleken till dyrkan och höjde kvinnans ställning i samhället.⁴²

Betraktaren ställs nu inför ett nytt begrepp: ridderlighet. Bakom den ovan nämnda grundprincipen om tapperhet och heder skymlar nationalsocialismens isärhållande logik med av naturen bestämda uppgifter för den nazistiska mannen och kvinnan. Mannen är till skillnad från kvinnan inte lämpad eller överhuvudtaget skapt för att uppfostra barn eller ägna sig åt socialt arbete. Han är som Joseph Goebbels uttryckte det, i likhet med en fågelfamilj, familjens beskyddare och handkraftige arbetare. Kvinnor föds inte med rättigheter utan tilldelas dem av män i det ömsesidiga och enligt nazisterna naturliga utbytet mellan en make och en hustru. Samtidigt som en man kan tjäna nationen på många olika sätt inskränks kvinnans gärning till äktenskap och familj. Den nazistiska kvinnans uppgift är att föda barn och ägna åt sin heliga modersroll.⁴³

Som bekant anser Nordiska rikspartiet att demokratin urholkar dessa traditionella och av naturen goda värderingar och normer. Liberala *Dagens Nyheter* (DN), som agerar syndabock ovan, hamnar återigen i blickfånget under en lång uppenbart satirisk artikel i samma nummer av *Nordisk kamp*.

Sara Löskman, författarinnan som blev raspolitiker, berättar sitt livs underbara saga för den kände svenske reportern Erwin Scheisser (på svenska ”Bajsare”, min anm.), som besökt den Lösmanska kraalen i Tanganyika. (Bonniers Förslag, Copyright förjuden (observera antisemitismen, min anm.) i alla länder.)⁴⁴

Under rubriken ”Hur jag blev världsberömd” spelar DN rollen som vilseledande demokratisk media i beskrivningen av de svarta i Sydafrika. Den degenererande median förför den fiktiva författaren Löskman som med sina färgstarka åsikter manifesterar den av demokratin förvirrade och besudlade unga svenska kvinnan. Hon skriver att hon blev nedskickad av

---

⁴² *Nordisk kamp*, 1961, nr 2, s. 9.

⁴³ Koonz, Claudia, 1987, s. 55-56.

⁴⁴ *Nordisk kamp*, 1961, nr 2, s. 15.

Bonniers och DN för att södra Afrika enligt dem liknade Västerbotten varifrån hon kom. Hon gav enligt texten motvilligt med sig.

Så skedde det underbara. En dag råkade jag på hotellet öppna fel dörr och när jag steg in fick jag se att rummet var upptaget av en naken neger. Många skulle säkert blivit förskräckta över att det var en neger, men jag som läst så mycket sant och riktigt i Dagens nyheter om detta förtjusande folk, jag tänkte ”Varför inte ta tjuren vid hornen och få lite inside information”. Och om jag fick.....⁴⁵

Berättelsen förtäljer sedan hur kärlek till den så kallade Peter Nihil (namnet syftar på nihilism, dvs. idén om att moral inte existerar), endast klädd i vidbrättad hatt och gul-och grönprickig slips, infann sig från Löskmans sida. Hennes nyfunna kärlek har enligt texten varit förlovad fem gånger tidigare men garanterar henne att han är överförtjust över att vara tillsammans med en svensk flicka. Precis innan de två, som det uttrycks, ska bryta rasbarriären (det vill säga ha samlag) anländer polisen och arresterar dem båda.

Löskman ondgör sig sedan över de uttömmande frågor de vitfärgade poliserna ställer och deklarerar prompt att hon hatar vita lika mycket som hon älskar svarta. Texten går sedan vidare med att författaren sarkastiskt resonerar kring att skicka tjeckiska vapen till de svarta i Sydafrika så att dessa kan göra processen kort med de vita i landet. Den liberala propagandan måste enligt denne också följas med handling vilket i sin tur innebär att Sverige på momangen måste ta emot minst en miljon svarta sydafrikaner. Samhället borde även lagstifta om att vita kvinnor måste gifta sig med en som texten uttrycker det ”ful neger” för att naturens orättvisor då skulle utjämnas och människorna bli gråa standarddemokrater istället för svarta och vita motsatser. Och så vidare.⁴⁶ Det senaste utdraget knyter an till den antisemitiska myten om judarnas mål att över tid blanda ut det vita blodet (och därmed även den så kallade vita kulturen) med andra raselement för att till slut forma en dum ”grå massa” över vilken judarna själva sedan kan styra enväldigt. Denna process genomförs enligt myten av kontroll över media, rättsväsende, regering etc. Hitler skrev själv i sin *Mein Kampf* om judens tänkta kontrollbehov:

---

⁴⁵ *Nordisk kamp*, 1961, nr 2, s. 15.

⁴⁶ *Nordisk kamp*, 1961, nr 2, s. 17.

Den svarthåriga judeynghlingen lurar i timmar med satanisk glädje avspeglad i sitt ansikte på den intet ont anande flickan, som han skändar med sitt blod och därmed rövar från hennes folk. Med alla medel söker han förstöra de rasbiologiska grundvalarna för det folk, han ämnar underkuva.[...] att genom den med nödvändighet inträffande bastardiseringen förstöra den honom förhatliga vita rasen, störta den från dess kulturella och politiska nivå och själv göra sig till dess herre.⁴⁷

Här blandas alltså antisemitismen in vilken är tydlig inte minst i förvandlingen av ”förbjuden” till ”förjuden” ovan.⁴⁸ Juden målas ut som en drivande kraft bakom den korrupta och demokratiska median vilket innebär att ännu en nivå i nazisternas analys kring den sjuka ungdomen införts. Ordningen går jude – media/etablissemang – folk. I detta sammanhang förmedlas också synen på kvinnan som en fragil varelse som utan en beskyddare står hjälplös inför judens illvillighet. Scenariot med den ut i tåspetsarna av den judiska konspirationen manipulerade kvinnan visar just på hur avsaknaden av det, som Nordiska rikspartiet uttrycker det, traditionella germanska samspelet mellan mannen och kvinnan får för konsekvenser.⁴⁹ Analysen återkommer nedan till denna aspekt av ungdomens förfall.

1962 gör Vera Lindholm entré i *Nordisk kamp*. Detta innebär att partiet i ett slag bryter med den tidiga hitlerismens uppdelning mellan den politiska och arbetsamme mannen och den andliga och hushållsförvaltande kvinnan.

Påståendet, ”Kvinnor skall inte blanda sig i politik” är snart helt på avskrivning! I vår tid ställes alla inför politiska spörsmål. När man kommit över tonåren är det också tämligen fattigt att bara kunna tala om mat och kläder. Intressena är visserligen skiftande, men NRP har plats för alla. [...] Många intresserar sig för rasfrågan, andra för utrikespolitiken och andra för socialfrågor. Särskilt det sista står kvinnorna nära.⁵⁰

Den korta av Vera Lindholm författade spalten syftar till att locka kvinnliga medlemmar till partiet. Retoriskt ställs frågan om läsaren skulle uppskattat så kallade blandras-barnbarn och vad personen anser om ungdomsgangstrar och amerikanismens infekterande på den svenska kulturen (dvs. degenereringen). Vidare argumenterar Lindholm för kvinnligt politiskt

---

⁴⁷ Hitler, Adolf, *Min kamp*, s. 188.

⁴⁸ *Nordisk kamp*, 1961, nr 2, s. 15.

⁴⁹ *Nordisk kamp*, 1961, nr 2, s. 9.

⁵⁰ *Nordisk kamp*, 1962, nr 1.

deltagande. Budskapet lyder: skaffa dig kunskap om politiska frågor, delta i diskussioner, visa dig på möten! Kvinnor har enligt författaren en lugnande inverkan på gapiga skrikhalsar och är nyttiga inslag i en politisk verksamhet. Samtidigt betonas, vilket tydligt framgår i citatet ovan, att kvinnor överlag ändå främst är intresserade av socialfrågor. Att texten publicerades 1962 och av en kvinna tyder på att Nordiska rikspartiet tidigare måste haft svårt att finna kvinnliga medlemmar. Det är inte så märkvärdigt att de nazistiska män som enligt den klassiska nationalsocialismen förväntas ägna sig åt allt annat än kvinnliga spörsmål inte har riktat sig åt den kvinnliga målgruppen tidigare. I och med Vera Lindholm öppnas dörren för nya medlemmar och enligt NRP kvinnorelaterade frågor i partiet.⁵¹

Ett år senare träder Lindholm fram igen. Denna gång gäller det ungdomen och den akuta degenereringen av kultur och ras. Utifrån två citat argumenterar Lindholm för Nordiska rikspartiets alternativ till den enligt henne skadliga inverkan dagens realism och modernitet har på ungdomen.

Realism heter nyckelordet som används av varje modern ungdomsfostrare, barnpsykolog och förälder »Berätta klart och utan romantik hur allting är beskaffat» är rådet som man måste följa. Från de första barnåren, att det inte finns någon tomte, tills tonåren där våra historiska kungar och fältherrar säges alls inte ha varit några hjältar. Att säga något annat anses skadligt för ungdomen.⁵²

Det handlar som redan konstaterats om en ny alternativ uppfostring av den svenska ungdomen. Fosterlandskärlek, historiska ideal i form av krigarideal om den för nationen uppoffrande individen samt en stark medvetenhet om raslig renhet är viktiga grundpelare. Återkommande i även denna av Lindholm skriva artikel är just rasblandningen mellan ”våra kvinnor och negrer” och ett fördömande av att flickor inte enligt henne längre i samhället kan leka med dockor utan att anses efterblivna. Föräldrarna blir tvingade till den sortens fördärvande uppfostring. Klart blir här att inte bara ungdomen är grovt påverkad av den judisk-demokratiska degenereringen utan även vuxna och i synnerhet de extra mottagliga mödrarna. Tydlig är tanken att om inte juden och dess lakejer hade haft ett sådant inflytande

---

⁵¹ *Nordisk kamp*, 1962, nr 1.

⁵² *Nordisk kamp*, 1963, nr 2.

över svenskarna så hade ordningen i hög grad liknat det, enligt NRP, klassiska germanska levernet. Svensken är med andra ord i sitt väsen ren.

8.3.1 ”Kvinnan och nationalsocialismen”

De manliga läsarna av *Nordisk kamp* kommer säkert att inta en försvarsställning mot denna artikel. Artikeln förklarar inte en underdånig eller slavisk hållning gentemot männen. Egentligen är kampen om kvinnornas rättigheter eller skyldigheter inte någon partipolitisk fråga. Ett parti skall varken förhindra eller bereda vägen i kvinnofrågorna där det gäller yrkesval.⁵³

Med de orden inleds Vera Lindholm-Oredssons artikel *Kvinnan och nationalsocialismen* 1965. En politisk rörelse ska endast ta ställning när tiden väl är mogen. Kvinnan har fullt rättfärdigt tillskansat sig rösträtt, rätt till universitetsutbildning och även möjligheten att bli prästvigd. Men hennes primära uppgift ligger fortfarande i hemmet. När barnen väl är födda bör hon inte ha ett yrke som konkurrerar med modersrollen. Att mannen ska ha del i arbetet är inget alternativ. Det är förkastligt att uppfostra pojkar i hemmets lära. Det räcker enligt Lindholm-Oredsson att observera hur en pojke och en flicka klämmer ur en trasa. Män är helt enkelt inte av naturen lämpade till hemmets plikter. Mannen och kvinnan ska förvisso kunna samarbeta och i synnerhet under krigstider. Kvinnan kan då nödgas lämna hemmet för att till exempel ta upp vapen mot fienden eller överge hemarbetet för att ta ett annars för män reserverat jobb på till exempel fabrik. Problemet blir som tidigare konstaterats av Lindholm-Oredsson och Nordiska rikspartiet just om man drar denna sortens jämlikhet för långt. I så fall finns det till slut inga män, inga kvinnor och ej heller i slutändan någon ras. Människor blir i avsaknad av sina traditionella uppgifter avsexualiserade och rasen blir utblandad till en, som Lindholm-Oredsson i artikeln konstaterar, trist grå massa. Här bör än en gång antisemitismen uppmärksammas. Media och politiker som enligt partiet driver en snedvriden och farlig demokratisk politik gör det inte i grunden av fri vilja. De har alla blivit manipulerade av den evige juden.

---

⁵³ *Nordisk kamp*, 1965, nr 4.

Citatet från artikeln ovan visar också på något annat. Vera Lindholm har blivit Vera Lindholm-Oredsson och är med andra ord gift med partiledaren Göran Assar Oredsson. Ledningen i Nordiska rikspartiet tar med den första meningen spjörn mot den enligt dem utbredda diskrimineringen gentemot kvinnor i den nazistiska rörelsen. Det ligger alltså nära till hands att anta att det som framgår i artikeln ansågs som ganska kontroversiellt. Vad som sedan följer är en lista på vad man får anta att den numera radikala ledningen i NRP anser som kvinnans roll, önskade uppförande och plikt i samhället.

Föd friska barn, bli en god maka och kamrat! Den svenska nazistiska kvinnan ska leva sunt. Tobaksrökning och sprit ska i hennes unga år vara frånvarande och även vara totalt förbjudet under de år hon är havande. Hon ska i grunden ha en positiv inställning till sin heliga uppgift som moder och gärna ägna sig åt friluftsliv. Istället för den manliga värnplikten vill partiet ha ett kollektivt arbete för stadsflickor ute på landet. Där ska de botas från sitt förakt gentemot bonden och dessutom i umgänge med kamrater från olika bakgrund skolas i folkgemenskap. När så barnen är födda (notera plural) bör hon lämna sitt yrke och först efter det att de gått ur skolan än en gång ta upp det på heltid. För att den nazistiska kvinnan inte ska vara beroende av sin make ska moderskapet finansieras av staten. Att skaffa barn med någon av en annan enligt partiet ras än den vita är otänkbart. Angående abort ska den nazistiska kvinnan kraftigt bistå de mödrar som inte anser sig kunna ta hand om sina egna. I samband med adoption och invandring av färgade blir abort en del i det rasliga självmord som Nordiska rikspartiet anklagar den demokratiska pressen för att utföra genom att sprida åsikten om fri abort.⁵⁴ Självständigheten är viktig och en enligt Nordiska rikspartiet slavisk inställning gentemot mannen är högst icke önskvärd. Den nazistiska kvinnan är modig och tvekar inte att säga emot en man som enligt henne sviker i sina åsikter. Hon ska ge sig in i hetluften och inte bara dela sina åsikter med liktänkande. I barnens uppfostran ska tredje rikets historia ingå och det ska undervisas i vilka som klassificeras som landsförrädare. Barnen ska även lära att se igenom den enligt partiet förljugna demokratiska pressen. Listans sista punkt deklarerar lika lön för samma arbete, fritt yrkesval och samma möjligheter för kvinnor som för männen att

---

⁵⁴ *Nordisk kamp*, 1966, nr 7-8.

avancera. Listan avrundas med fastsläendet (artikeln publiceras även i sin helhet i fjärde numret av *Nordisk kamp* 1967)⁵⁵:

De tre sista punkterna behöver knappast någon förklaring. Vi äro icke nationalsocialister för att vi vill "förbli vid det gamla" utan vi följer med utvecklingen – men vi vill ha en SUNDARE utveckling.⁵⁶

8.3.2 Avslut II

Till skillnad från under femtiotalet blir argumentationen och konstruktionen av den svenska nazistiska kvinnan mer omfattande under 60-talet. Även om frågor som rör de enligt Nordiska rikspartiet kvinnorelaterade frågorna får ett relativt litet utrymme är det enkelt att konstatera att beröringen av dessa fått ett markant uppsving. Den svenska nazistiska kvinnan blir inte på samma sätt utmålad som ett offer i förhållande till den judiska demokratin utan får nu plats som ett relevant kugghjul i den nazistiska ideologin. Hon är inte längre endast ett slagträ mot rasblandning och demokrati. Rollen som den heliga modern är i högsta grad närvarande men inte längre som ett passivt subjekt gentemot den nazistiska mannen. Kvinnan ska engagera sig i politik och är välkommen utanför den klassiska kvinnliga sfär som binder henne till sociala och enligt nazismen klassiska kvinnofrågor. I många rent praktiska avseenden ska dock de två genuserna hållas isär genom separata ungdomsverksamheter, men den nazistiska kvinnan ska nu även efter hon fullgjort sin plikt som moder kunna delta på arbetsmarknaden. En annorlunda syn på kvinnan som förtryckt av mannen gör sig också gällande. Trots detta finns mycket av arvet från hitlerismens sfärindelade politik kvar. Den traditionella germanska ridderlighet som Nordiska rikspartiet agiterar för i kombination med partiets önskade korporationsriksdag bekräftar Claudia Koonz tes om att den nazistiska kvinnan ska ges sina rättigheter av mannen. Hon är ändock med Josephs Goebbels likning i åtanke fågelns som ruvar äggen.⁵⁷

I fokus ligger även sexualiteten. Genom att ta avstånd från homosexualitet och kategorisera läggningen som en psykisk sjukdom (homosexualitet var för övrigt olagligt i Sverige under 60-talet) befästs den binära heterosexuella matris som ligger till grund för den

---

⁵⁵ *Nordisk kamp*, 1967, nr 4.

⁵⁶ *Nordisk kamp*, 1965, nr 4.

⁵⁷ Koonz, Claudia, 1987, s. 55-56.

nationalsocialistiska av naturen givna relationen mellan två genus.⁵⁸ För att behålla ordningen läggs fokus på en vilseledande ungdom som i sin för den germanska rasen främmande nya sexuella uttryck avsexualiseras. I högre grad än tidigare blandas antisemitismen in och juden målas ut som den drivande kraften för att genom press och politik skapa en rasligt och sexuellt utblandad grå massa.

8.4 Nordiska rikspartiet 1970 – 1979

Adolf Hitler växte upp i en borgerlig miljö, där kvinnan sattes på en piedestal, betraktades som något vackert och sprött. I någon mån präglades Tredje Riket av detta. Men förakt för kvinnan? ALDRIG!! [...] Gaskamrar, sexism, kvinnoförakt m.m., är uppstånden ur demokratiska sjuka hatiska hjärnor. [...] Nationalsocialismen av i dag, som företrädes i Sverige av NORDISKA RIKSPARTIET har sedan utvecklats kvinnofrågorna. Vi förordar lika lön, fritt yrkesval, försvarsutbildning, m.m. Men en sak bibehålls: Att fostra våra flickor till goda mödrar och kunniga husmödrar.⁵⁹

Utdraget ovan är författat av Vera Oredsson och är en reaktion på en artikel i Aftonbladet den 23/4 1964. Oredsson pekar i *Nordisk kamp*, i vanlig ordning, ut demokratin som ett moraliskt och politiskt vilseledande projekt men konstaterar att den svenska nazistiska kvinnan ska kunna välja att antingen bli yrkesarbetare eller hemmaknögande moder. Stycket om dessa enligt Oredsson hatiska demokratiska hjärnor som hon anklagar för gaskamrar, kvinnoförakt, sexism, osv. grundar sig i bilden av den numera i texten bekanta bilden av demokratin som ett gift. Demokratins tolerans för rasblandning föranledde den slutgiltiga lösningen på judefrågan, kvinnoföraktet i kravet på en arbetande kvinna vilket fört henne från hennes primära uppgift som moder, och sexismen som en konsekvens av urholkandet av klassiska germanska värden i och med pornografi och enligt nazisterna snedvridna kvinnoideal. Allt grundar sig i judens hat för nationen och den säregna nordiska kulturen. I texten verkar Oredsson genom citatet ovan även ta ställning mot att kvinnan blir satt på piedestal som ett

---

⁵⁸ Lindholm, 1993, s. 9.

⁵⁹ *Nordisk kamp*, 1974, nr 4-5.

ömtåligt och pacificerat objekt. Samtidigt råder fortfarande åsikten om ridderlighet (i ett reviderat partiprogram från så sent som 2005) – en praktik där kvinnan ska dyrkas och hedras just för sin skönhet och modersroll.⁶⁰ Demokratin, feminismen och den som av Vera Oredsson i *Nordisk kamp* kallas den marxistiska könsutjämningsvågen är vad som driver människan åt fel håll. Den svenska nazistiska kvinnan har ett särskilt förhållande till den nazistiske mannen och bör i högsta grad anamma det germanska arv som tids nog ska förvandla henne till en helig modersfigur. Ett rasens och nationens fundament.⁶¹

8.4.1 Ledarskap

Den 30:e november, samma år som ovanstående citat publiceras, nomineras Vera Oredsson av sin make till tillförordnad ordförande för Nordiska rikspartiet. I en särskild informationsutgåva av *Nordisk kamp* utropar Oredsson att partiet nu i ett slag omintetgjort myten om att nationalsocialismen är en kvinnoförtryckande ideologi. I detta instämmer den tidigare ledaren Göran Assar Oredsson då han under Veras tid som partiledare i sina memoarer skriver att utnämningen var ett perfekt krokben för alla dem som enligt honom ljuger om ett rådande kvinnohat inom den nationalsocialistiska ideologin.⁶²

Jag har aldrig haft förståelse för den slags ”manlighet” som underkänner kvinnans möjligheter att vara ledare. [...] Och de som visade betänkligheter och till och med avogheter över kvinnlig ledare över Nordiska rikspartiet hade inte mycket av nationalsocialistisk skolning att åberopa.⁶³

Det skulle dock inte enligt den nya partiledaren bli tal om något så kallat kjoiltygsvälde: hård kamp utåt – inget käbbel inåt! Vera Oredsson fortsätter:

Jag är en modern kvinna, men tar absolut avstånd från den kulturdödande och rasföraktande marxistiska könsutjämningsvågen, som går som en farsot över folken.⁶⁴

Vera Oredsson har vid denna tidpunkt sedan 60-talet skrivit under signaturen *Athena* med ett ofta mer eller mindre utförligt kvinnofrågeperspektiv.⁶⁵ Det gäller bland annat plikten till

---

⁶⁰ Schau, Oscar, 2013, s. 15.

⁶¹ Schau, Oscar, 2013, s. 12.

⁶² Oredsson, Göran Assar, *Prisat vare allt som gjort mig hårdare*, 1980, s. 927.

⁶³ Oredsson, Göran Assar, *Prisat vare allt som gjort mig hårdare*, 1980, s. 935-936.

⁶⁴ *Nordisk kamp informationsutgåva*, dec. 1974.

kommande generationer och samhörigheten med de vita folken i den gemensamma ras-och ödesgemenskapen. I en intervju i *Nordisk kamp* 1976 ställs Oredsson, i egenskap som partiledare, mot väggen. Hur kan nationalsocialismen, som i så hårda ordalag fördömer socialismen, rättfärdiga användandet av socialism i sitt eget namn? Vera Oredsson förklarar då hur socialismen i nationalsocialismen beskriver den trygghet i folkgemenskapen ideologin ska ge och även önskan om rättvis standard för alla oavsett yrke eller kön.⁶⁶ Vad standard i detta fall innebär är svårt att utpeka, men med tidigare citat av Oredsson i åtanke handlar det förmodligen än en gång om kvinnans rätt att bli ledare och lyckas i arbetslivet. Under sin period som partiledare byter Oredsson ut sin avatar föreställande en grekisk gudinna mot en Venussymbol kombinerad med ett solhjul. Från denna position riktas kritik mot det interna klimatet gentemot kvinnor och inte minst utåt genom konkreta kvinnorelaterade politiska förslag. *Athena* skriver till exempel, som en reaktion på en artikel i en så kallad ”ultranationalistisk tidning” 1979, att:

Nordiska rikspartiet har ofta varnat för den maskulinism som skrämmer kvinnorna bort från de nationella rörelserna. I sak kan skribenten ha rätt när han kritiserar de kvinno-skribenter och kvinnorörelser, som i sin jämställdhetsiver hånar mödrskapet och hemmafruarna. [...] I vilket fall som helst kan den nordiska och självständiga kvinnan INTE sympatisera med de nationella rörelser som ligga kvar i häxprocessernas tidevarv.⁶⁷

Skribenten, som Oredsson vänder sig mot, har efter att i enlighet med Nordiska rikspartiets linje anklagat det demokratiska systemet för att vilseleda ungdomen lagt fram förslaget att män bör uppfostras av män, och vice versa. Vad som i artikeln följer ska inte misstolkas som ett omkullkastande av moderns heliga roll som i första hand barnuppfostrare och av naturen tillhörandes den hushållsnära kvinno-sfären. Oredsson skriver att Nordiska rikspartiet inte sätter någon som helst könsbetonad gräns på dugligheten i barnuppfostran. Det beror helt på person. Det finns utmärkta fäder och oförmögna och det finns duktiga mödrar likafullt som det finns dåliga sådana. I samma text i samband med ett resonemang kring barn som med egen hemnyckel går hem efter skolan (och enligt *Athena* då får ta hand om sig själva) slås det fast att Nordiska rikspartiet vill införa en så kallad hemmafrulön. Den av staten erhållna ekonomiska ersättningen för mödrar ska erbjudas fram tills att barnet är 16 år gammalt och på

---

⁶⁵ *Nordisk kamp*, 1970, nr 6-7.

⁶⁶ *Nordisk kamp*, 1976, nr 4, s. 3.

⁶⁷ *Nordisk kamp*, 1979, nr 2, s. 8.

det viset minimera risken för att mödrar, i brist på resurser, kombinerar moderskapet med ett regelrätt yrke. Detta sker naturligtvis på villkoret att den nazistiska kvinnan i fråga i likhet med ett vilket jobb som helst sköter sina uppgifter och betar sig väl.⁶⁸ Kvar står också önskan om en, med Sveriges samlade mödrar representerade, korporationsriksdag.

Med den redan uttalade tanken om att en moder helst inte ska ägna sig åt annan yrkesverksamhet under sin tid som mamma får förslaget om 16 års statlig ersättning konsekvenser. Partiet vill nämligen i samband med detta uppmuntra ett stort barnafödande genom att erbjuda extra medel till familjer med många barn.⁶⁹ En parallell kan dras med den nazistiska politik som bedrevs i Nazi-Tyskland där en särskild medalj i brons, silver och guld delades ut till mödrar som genom att föda många barn gjort nation och ras en tjänst.⁷⁰ Det är enkelt att tänka sig att en mor i verkligheten hamnar minst 16 år efter sin make i karriärstegen. Visserligen har hon lärt sig det viktigaste som av Nordiska rikspartiet och det nazistiska samhället anses som den främsta kvinnliga egenskapen – moderskapet. Den nazistiska kvinnan kan med andra ord gå direkt in i sina likars social- och utbildningscentrerade sfär enligt klassisk nationalsocialistisk modell efter det att barnen passerat åldersgränsen. Hon är dock enligt Vera Oredsson varken sämre intellektuellt eller andligt än mannen.

När min överraskning något dalade, kände jag ett oerhört ansvar. Det gällde inte bara ett nationalsocialistiskt parti utan även hela den kvinnliga kåren såsom kvinna betraktat. Mot manliga fördomar att vi äro svaga, menlösa och politiska idioter.⁷¹

Nordiska rikspartiet vill allra helst att den nazistiska kvinnan ska stanna hemma så som den traditionella germanska livsstilen påbjuder, men förstår samtidigt att människor alltid kommer att avvika från andras önskningar och mål. Det måste finnas ideologiskt utrymme för spill. Med vad som av partiet slagits fast ovan, att lämplighetsgraden inte är förbestämd av kön utan av personliga preferenser, kan den heliga moderstatusens naturliga självklarhet plötsligt diskuteras. Om man sedan lägger till den fortfarande högst närvarande fascistiska tanken om blod och jord, vilken ligger till grund för allt vad rashygien heter, blir det alltså av vikt för ett tänkt nazistiskt samhälle att kontrollera vem som skaffar barn – och inte bara i fråga om kön.

---

⁶⁸ *Nordisk kamp*, 1979, nr 2, s. 8.

⁶⁹ Schau, Oscar, 2013, s. 13.

⁷⁰ Blomquist – Bjurvald, 2009, s. 63.

⁷¹ *Nordisk kamp*, 1976, nr 1, s. 11.

Om personen i fråga lider av ett till exempel gravt handikapp som kan överföras till framtida barn, hyser fel värderingar som inte enligt partiet lämpar sig för barnens uppfostran så börjar tesen om den heliga modern att svaja. En kvinna är inte en svensk nazistisk kvinna innan hon uppfyllt de komponenter som konstituerar korrekt genus.

8.4.2 Avslut III

Samtliga av Nordiska rikspartiets politiska förslag, så som det om en modersdelegation inkluderad korporationsriksdag, överlever sextiotalet och följer med in på sjuttiotalet. Skillnaden ligger alltså inte i konkreta förslag, utan i tonläget och det ideologiska ramverket. I *Nordisk kamp* börjar partiet lägga stort fokus på diskriminering av kategorin kvinnor. För läsaren hyllas de rättigheter kvinnor tillskansat sig under nittonhundratalet och det talas om bakåtsträvande maskulinister inom den svenska nationalsocialistiska rörelsen. Samtidigt är den store boven fortfarande den liberala demokratin, marxismen och juden. Media kontrolleras av de av judarna påverkade demokraterna vilka genom sin enligt partiet fördärvande propaganda leder ungdomen på villovägar. Om det inte vore för dessa skulle det germanska folket utifrån ridderlig ordning och sina traditionella seder och bruk ordnat och skraddarsytt den nazistiska kvinnans tillvaro och möjligheter. Dessa står fortfarande i vägen för den germanska rasförnyelsen. I och med det nya fokus på diskriminering ställs också den tidigare orörbara naturliga ordningen av kvinnan som en självklar helig moder mot väggen. Denna ordning förfäktas förvisso kraftigt av Vera Oredsson då andra inom miljön föreslår inskränkningar i kvinnans moderssfär (artikeln från 1979), men tydligt blir att även om kvinnan rent naturligt bör ägna sig åt moderskap så bildar individuella meriter förutsättningarna för att kvinnan i slutändan kan anses som en lämplig förälder.

9 Sammanfattning

Nordiska rikspartiet är ett i grunden klassiskt nationalsocialistiskt parti och arvet från Nazi-Tyskland är mycket närvarande. Behovet av att ideologiskt ohymlande kasta sig in i den politiska världen och avsaknaden av kvinnlig närvaro i organisationens övre skikt skapar ett tunt berörande av vilken roll den nazistiska kvinnan ska spela i partiets återfödda germanska nation. Istället används hon som slagträ för att visa på demokratins och marxismens förpestande inflytande förstör ungdom, folk och samhällskropp. Hitlerismens genusindelta sfärer hänvisar den svenska nazistiska kvinnan till hemmet där hon med sina särskilda andliga och av naturen givna heliga modersroll ska utgöra det passiva fundamentet i det nazistiska samhället. Mot denna idealbild står demokratins degenererande inflytande som genom bland annat marknadsekonomi och klassgemenskap avsexualiserar kategorierna män och kvinnor genom att rycka bort deras, än en gång, av naturen välsignade egenskaper.

Under 60-talet ökar det utrymme den nazistiska kvinnan får i *Nordisk kamp*. En av anledningarna är Vera Lindholms inträde och snabba avancering inom partiet. Lindholm, som under decenniets gång till slut blir Oredsson, tar med nazistiska kvinnofrågor plats och berör bland annat frågor som abort, rasgemenskap och moderns heliga roll. Hela uppslag tillägnas i mitten av sextioalet kvinnan och hon målas inte längre ut endast som ett offer utan som en verklig komponent i den nationalsocialistiska ideologin. Krav på politisk delaktighet, ett brytande av den aktiva mannens dominans i debatten och ett visst bryt med hitlerismens genusdefinierade sfärer läggs fram. Den nazistiska kvinnan ska kunna ta ett vanligt arbete men är trots sin styrkta ställning fortfarande av naturen bunden till familjen.

Många av de politiska krav som framhålls av Nordiska rikspartiet följer i argumentationen i *Nordisk kamp* med in på 70-talet men får tillökning i form av kraftiga ordalag mot diskriminering och så kallad maskulinitet. Detta förvisso radikala ämne får särskilt efter det att Vera Oredsson 1974 går in som partiledare ett stort utrymme. Den nazistiska kvinnan är inte längre den fromma politiska idiot som den klassiska nationalsocialistiska ideologin ger bilden av utan anses fullt kompetent att vara både ledare och fullt verksam yrkesutövare. Även om den heliga modersrollen inte längre anses passa alla individer återstår dock den

enligt partiet naturliga germanska ordningen. Den nazistiska kvinnan är odiskutabelt den moder som med sina säregna egenskaper ska föra den nordiska rasen vidare. Kvinnorna förblir rasens heliga mödrar – i solhjulets tecken, med hängivna hjärtan.

9.1 Vidare forskning

Ett potentiellt framtida projekt vore att jämföra Nordiska rikspartiet med dagens nynazistiska miljö. Hur ser dagens nazistiska världsbild ut och vilken plats har den nazistiska kvinnan i densamma? Hur gör dagens nazister kön?

10 Referenser

10.1 Tryckta källor

Nordisk kamp, 1956, nr 1.

Nordisk kamp, 1956, nr 2.

Nordisk kamp, 1956, nr 3.

Nordisk kamp, 1957, nr 2.

Nordisk kamp, 1958, nr 3.

Nordisk kamp, 1961, nr 2.

Nordisk kamp, 1962, nr 1.

Nordisk kamp, 1963, nr 2.

Nordisk kamp, 1965, nr 4.

Nordisk kamp, 1966, nr 7-8.

Nordisk kamp, 1967, nr 4.

Nordisk kamp, 1970 nr 6-7

Nordisk kamp, 1974 nr 4-5.

Nordisk kamp, informationsutgåva, dec. 1974.

Nordisk kamp, 1976, nr 1.

Nordisk kamp, 1976, nr 4.

Nordisk kamp, 1979, nr 2.

Oredsson, Göran Assar, 1980, *Prisat vare allt som gjort mig hårdare*. Volym III.

Eget förlag: Strängnäs.

Oredsson, Vera, 1994, *När flaggstängerna blommade*. Eget förlag: Strängnäs.

10.2 Litteratur

- Arnstad, Henrik, 2013, *Älskade fascism: De svartbruna rörelsernas ideologi och historia*. 1 uppl. Stockholm: Norstedts.
- Bergström, Göran – Boréus, Kristina, 2005, *Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bjurvald, Lisa – Blomkvist, Maria, 2009. *God dag kampsyster! Kvinnorna i extremhögern*. 1 uppl. Stockholm: Bokförlaget Atlas.
- Bokholm, Sif, 2008, *I otakt med tiden: om rösträttsmotstånd, antipacifism och nazism bland svenska kvinnor*. 1 uppl. Stockholm: Atlantis.
- Koonz, Claudia, 1987, *Mothers in the fatherland: Women, the Family and Nazi politics*. 1 uppl. New York: St. Martin's Press.
- Larsson, Lisbeth (red.), 1996, *Feminism*. 1 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- Larsson, Stieg – Lodenius, Anna Lena, 1991, *Extremhögern*. 1 uppl. Stockholm: Tidens förlag.
- Lindholm, Margareta, 1993, "Gender Trouble". *Tvärtanten*. Artikel.
- Lööw, Heléne, 2004, *Nazismen i Sverige 1924-1979: Pionjärerna, partierna, propagandan*. 1 uppl. Stockholm: Ordfront förlag.
- Lööw, Heléne, 2000, *Nazismen i Sverige 1980-1997: Den rasistiska undergroundrörelsen: musiken, myterna, riterna*. 1 uppl. Stockholm: Ordfront Förlag.
- Schau, Oscar, 2013, *Rasens heliga moder: En studie av Nordiska rikspartiets familjepolitik*. Lund: Historiska institutionen, Lunds universitet.
- Sigmund, Anna Maria, 2005, *Nazisternas kvinnor I*. 1 uppl. Lund: Tiedlund.

10.3 Elektroniska källor

Hitler, Adolf, 1927, *Min kamp*. [Elektronisk] Tillgänglig:
[http://www.2shared.com/document/4L1ocSCa/ebook - PDF Adolf Hitler - M.html](http://www.2shared.com/document/4L1ocSCa/ebook-PDF-Adolf-Hitler-M.html).
Hämtdatum: 2014-01-06.

Svenskarnas parti, 2014, *Vår historiska uppgift*. [Elektronisk]. Tillgänglig:
<https://www.svenskarnasparti.se/var-historiska-uppgift/>. Hämtdatum 2014-01-05.